

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

19. De Diuinatione ostentorum, portentorum, & prodigiorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

letho suo confirmavit. Valer. lib. 1. cap. 5. Vnde Poëta de superstitione ex offensione pedis Tibul. lib. 1. leg. 3.

O quoties ingressus iter, mihi tristia dixi,
offensum in porta signa dedisse pedem.

Ouidius itidem in epist. Laodomie ad Protefilau,

Hunc fateor, volui reuocare, animusque ferebat,
Substitit auspicij lingua timore mali.

Cum soribus velles ad Troiam exire paternis

Pes tunc offenso limine signa dedit.

Vt vidi, iugemui.

Hoc Diuinationis genus est prorsus vanū, & inane, ac idcirco damnatum in cap. Illud quod. 2. 6. q. 2. de eo agit S. Tho. 2. 2. q. 95. a. 7. Negare tamen non possumus, aliquando dicta, vel facta hominum talia fuisse, vt diuino impulsu, & afflatu futuros rerum euentus præsignificarent: vt Genes. 2. 4. accidit in seruo Abrahæ. 1. Reg. 14. in Ionathâ: Iudicum 7. in Gedeone: Ioan. 11. in Caipha pontifice. S. Thomas 2. 2. q. 95. art. 7. ad 3.

Caput XIX.

De Diuinatione ostentorum, portentorum, & prodigiorum.

Animaduertere oportet, Ostenta, Portenta, Prodigia, &c; Mōstra inde nominari, quod aliquid ostendant, portentant, prædicant, & mōstrent. Narrat Valer. lib. 1. c. 6. Bouem voce humana locutum fuisse. Carnis in modum nimbi dissipatas partes cecidisse: quarum maiorem numerum præpetes diripuerunt aues, & reliquum per aliquot dies, neq; odore terro, neq; deformi aspectu mutatum iacuit: purum infantem semestrem dicit, in Foro Boario triumphum proclamasse: alium cum Elephantino capite natū. In Piceno lapides pluuisse: in Gallia lupum, vigili è vagina gladium abtulisse: in Sicilia scuta duo sanguinem sudasse. Etiam metentibus cruentas spicas in corbem decidisse. Cerites aquas sanguine mistas fluxisse: in bello Punico secundo bouem dixisse, *caue tibi, Roma. Hæc ille.*

Talia igitur sunt, quæ præter solitum, & cōmunem naturæ usum, & ordinem solent accidere, & aliquem hominibus metum incutere: Veluti, cum sanguis, lac, ranæ, pisces, vna cum pluujs, & imbribus decidunt: item, cum ignium & cometarum imagines insolitæ apparent: cum in aëre pugnantium militum exercitus videntur, armorum strepitus sentiuntur, hominum clamores, voces lugubres audiuntur; depictæ in vestibus, & pannis cruces cōspiciuntur. Si cum femina nascitur, puella biceps nata sit, prædici aiebāt: Ethnici seditionem in populo futurâ: corruptionem, & adulterium in domo, vbi nata esset. Si mulier leonem peperisset, significari id fore, vt ab externis gentibus vinceretur ea ciuitas, in qua id contigisset. Seruio Tullo dormienti caput arsisse fertur. Valer. lib. 1. c. 6. Soli. c. 2. Diony. li. 4. Liu. lib. 1. Et prædictum ei à cōiectoris, siue diuinatoribus fuit eum fulmine periturum. Alij verò diuinarunt eū ad regium fastigium euehendū. Croesi filius cum infans esset, locutus est: quod significasse aiunt, regnum patris, & domum funditus ruituram. Zoroastres eodem die, quo natus est, risisse perhibetur, vt referunt Plin. lib. 7. c. 16. Solin. c. 4. Aug. lib. 21

de Ciui. c. 14. quo risu significatum esse dixerunt diuinatores cum nihil terrestria amaturum, sed cælestia. Sed Aug. nihil, inquit, boni ei monstruosus risus ille portendit. Nam magicarum artium perhibetur inuentor fuisse. quæ quidem illi, nec ad presentis vitæ vanam felicitatem contra suos inimicos prodesse poterunt: à Nino quippe rege Assyriorum, cum esset ipse Babilianorum rex, bello superatus est. Hæc August. & Plin. refert, eidem cerebrâ in a palpi esse, cum natus est, vt impostam repelleret manum futuræ, vt ille ait, præfatio scientiæ. In exercitu Xerxis, quem aduersus Græciam contraxerat, equæ partu leporem editū fuisse ferunt: quo genere monstri, dicit Valer. lib. 1. c. 6. Significatus est illius tam magni bellici apparatus euentus. Enumerat Valerius alia multa prodigia, lib. 1. c. 6. aliqua etiam habet Cicero in libris de Diuinatione.

Porrò hæc prodigia, & ostenta aliquando Dei virtute contingunt; aliquando etiam dæmonum potestate possunt apparere. Nonnunquam etiam naturæ vi, ac facultate aliqua, ita raro eueniunt, vt quædam portenta, & prodigia esse videantur. Si arte dæmonum efficiantur, sæpe res veræ non sunt, sed tales apparent: possunt enim dæmones intuentium oculos ita deludere, vt putent homines, se res veras cernere, & intueri, cum tamē veræ non sint. Vanum est ex huiusmodi ostentis, portentis, prodigijs, & monstris, nisi diuinitus eueniant, fortuita, & libera hominum consilia, euenta, & officia velle præscire. Si tamen probabiliter coniectamus, ea naturæ vi esse effecta; probabiliter quoque aliquos naturales euentus conijcere, expectare, & prænuntiare possumus: siquidem vim naturæ non superant.

Cap. XX.

De Diuinatione, quæ ducitur ex Mortuorum vmbis, & cadaveribus.

Primū animaduertendū est, esse genus Diuinationis, quæ Necromātia vulgo dicitur, qua quis vmbis, vel cadaveribus mortuorū inspectis futuros, aut occultos rerum euentus aduersos, vel secundos diuinat. Dicitur etiam Psychomantia, quoniā per eam animæ respōsa, & oracula reddere cōsentur. Præterea, cū quis ex descriptis in mortuorū corporib⁹ certis lineis, figuris, & signis fortuita futura, vel latentia nititur intelligere. Insuper cū quis certo cadaverū cōtactu, futurū aliquid, vel occultū prænuntiat, aut indicat. Postremò, cū quis præscripta verborū forma, aut certis carminibus, descriptisq; circulis, & figuris literarū, characterū notis, mortuos excitare se putat, & ab eis accipere responsa, quib⁹ fortuitos futuros euentus prædicat, aut omnino occulta patefaciat. Notū est, quod sacræ literæ prodiderūt, in quibus legimus, Pythionissam Samuelis animā euocasse, de qua re, quæstio est, an is, qui apparuit, & respōsum Sauli reddidit, fuerit verè Samuel, an verò Demō, qui Samuelis formā, & imaginē refererat, nā hoc secūdū, aut primū potuisse cōtingere, docet B. Ang. li. ad Simplic. 2. q. 5. & Augustinū sequuntur S. Th. 1. p. q. 89. a. 8. ad 2. 2. q. 95. a. 4. ad 2. q. 17. 4. a. 5. ad 4. De qua cōtrouersia agā in quinto Decalogi præcepto, vbi tractabo de Magorū operib⁹, & magicis, quibus Republicæ salutis sæpe nocēt. Hoc diuinandi genus ex Gētilibus originē duxit. Olim

1. Reg. 28.